

Zajímavější práci si neumím představit

Se Slavomilem Hubálkem o sexualitě, námezdných vraždách a výběru pracovníků.

Jaké byly vaše psychologické začátky?

Má cesta k psychologii nebyla přímočará. V průběhu života jsem se však naučil, že zdánlivé nepříjemnosti se po čase mohou ukázat jako výhody. Byl jsem označen za „maloburžoazní dítě“, nevzali mě na jedenáctiletku. A tak jsem šel na sklářskou průmyslovku. Dnes mám sklo jako koníčka, umím trochu technicky myslet a jsem rád, že mám průmyslovku. Pak mě nevzali na filozofickou fakultu a já musel na techniku. Přišel rok 1968 a krátké období relativní svobody. Dostal jsem stipendium na univerzitu do Lovaně na studium psychologie. Když jsem byl na cestě do Belgie, přišlo oznámení, že kdo se do 15. září nevrátí, bude považován za emigranta. Vrátil jsem se a měl šílený vztek; chápal jsem to jako zmařenou šanci. Dnes jsem rád, že jsem vystudoval zde a neztratil s touto zemí kontakt. Po vysoké škole jsem nesehnal práci v Praze, protože jsem nebyl ani v SSM. Proto jsem musel jít pracovat na sexuologické oddělení Psychiatrické léčebny v Horních Beřkovicích. Práce mě začala bavit tak, že jsem tam vydržel osm let. Dalších osm let jsem působil v Sexuologickém ústavu v Praze.

Čím jste se v tomto období vaší kariéry zabýval?

V Beřkovicích jsem se věnoval psychoterapii sexuálních deviantů. S primářkou Zimánovou se nám podařilo vybudovat oddělení, kde se oproti předchozímu stavu výrazně zvýšila úspěšnost léčby, až na 75 %. Na principu beřkovického oddělení později vzniklo oddělení v Praze, v Kosmonosích a v Dobřanech.

V letech 1982 až 1990 jsem pak pracoval v Sexuologickém ústavu UK v Praze. Tam jsem se věnoval dvěma velkým tématům. Vedl jsem psychoterapeutickou skupinu mladých homosexuálů, většinou studentů, kteří měli problém se zvládnutím své situace, neurotických příznaků souvisejících s jejich homosexualitou apod. Dnes bychom řekli, že šlo o problematiku „coming out“. Současně jsem pracoval se skupinou exhibicionistů. Jako výzkumný úkol jsem zpracovával problematiku ženského orgasmu, což pokládám za fascinující téma.

V posledních letech se zabýváte soudně-znaleckým posuzováním námezdných vražd. Čím je pro vás toto téma zajímavé?

Soudně-znalecké posudky zpracovávám již 23 let. Až donedávna šlo téměř výhradně



Slavomil Hubálek (1947)

Klinický psycholog a soudní znalec z oboru klinické psychologie a sexuologie. Pracoval na sexuologickém oddělení Psychiatrické léčebny v Horních Beřkovicích a v Sexuologickém ústavu FVL UK v Praze. V letech 1990 – 1992 byl mluvčím Ministerstva zdravotnictví ČR, od roku 1993 je ředitelem poradenské firmy ALEA-psychologie.

o specializované posudky psychopatologie sexuálních deviantů. V jednu chvíli jsem však dospěl k názoru, že tuto práci dále dělat nechci, protože mi připadala v jistém smyslu jednotvárná. Vtom jsem ale dostal za úkol vypracovat posudek námezdného vraha. To mě zaujalo. Uvědomil jsem si, že námezdná vražda jako patologický společenský fenomén souvisí s tím, co se děje ve společnosti.

Dva roky po převratu v roce 1989 se u nás objevil tento dosud nevídaný jev, který je velmi častý v Rusku či na Ukrajině, avšak velmi vzácný v západní Evropě. Do dnešního dne jsem měl možnost poznat již 34 námezdných vrahů.

Představa, že naše společnost směřuje na Východ, mi připadá dost pesimistická.

Mě k pesimismu nikdo nedonutí. Na všech svých pracovištích jsem měl na zdi pověšenou mapu Evropy, která byla zdrojem mého optimismu. Jsem přesvědčen, že naše země je do západní Evropy tak šikovně vklíněná, že nebudeme-li se tomu zoufale bránit, ona nás časem v tom nejpozitivnějším slova smyslu pohltí a postkomunistický marasmus i násilí odtud zmizí.

V čem spatřujete příčiny toho, že se u nás námezdné vraždy staly realitou?

V nepochopení svobody jako odpovědnosti. V tom, že jsme připustili velmi nezodpovědné chování v podnikání. Námezdná vražda začíná nezaplacenou fakturou. Domnívám se, že každý politik, který například zpochybňoval platební morálku mezi podniky, nese za tyto jevy spoluzodpovědnost. Dobře fungující společnosti špatné činy trestají, a proto se občanům vyplatí je nedělat. U nás toto příliš neplatilo.

Vraťme se zpět k vaší práci. V čem spočívá její těžiště?

Těžištěm mé práce je poradenská firma ALEA-psychologie, která se specializuje na profesionální výběr špičkových pracovníků pro špičkové podniky. Jednoduše lze říci, že naším cílem je na základě jednoduché psychodiagnostiky velkého množství uchazečů vybrat ty nejchytřejší, nejpracovitější a nejslušnější.

Jak jste se k této práci dostal?

Po listopadovém převratu jsem působil dva roky jako tiskový mluvčí Ministerstva zdravotnictví. Tehdy jsem si uvědomil, že do Prahy přicházejí desítky zahraničních firem, které „lovily“ mladé mozky. Ony byly možná jediné, kdo si v té době uvědomoval, že největší bohatství této země není v surovinách, technologiích či know-how, nýbrž právě v intelektovém potenciálu mladých programátorů a dalších odborníků. Naším cílem je, aby se vyrábělo a produkovalo u nás, abychom vyváželi práci, ne lidi. Proto jsme se zaměřili na podniky, které u nás něco vyrábějí.

Námezdní vrazi na jedné straně a špičkoví odborníci na druhé. To je pozoruhodná kombinace.

Přidejme ještě mladé kolegy, psychiatry a psychology, vedu léta výcvikové psychoterapeutické skupiny, vyšetřují talenty a zločince, školím v podnicích problematiku komunikace i řídím firmu, protože jinak bych cítil svůj pohled na svět jako jednostranný. Jsem strašně zvědavý, mám potřebu nezávislosti a plurality pohledů, takže i objekt své práce jsem si cíleně stanovil tak, aby to pro mne bylo stále zajímavé. Pohybují se mezi výjimečně schopnými mladými kolegy, odborníky nejrozličnějších profesí, úspěšnými podnikateli i mezi jejich vrstevníky, všeho schopnými darebáky. Zajímavější práci si ani nedovedu představit.

Tomáš Rodný